

A. II. 886.

Ärisõpradele.

Minu 15 aastase äritegevuse juubeli puhul loen oma meeldivaks kohustusaks tänada oma laialdast kaubatarvitajaskonda näidatud usalduse ja lugupidamise eest.

Artur Traksi

15 aastase äritegevuse

JUUBELIVIHK

Minu püüdnud saab ka tulevikus oma austatud kaubatarvitajaid ja ärisõpru õiglaselt ja ausalt teenida ja selli kaubatarvitajate kaupa mõeldakate hinda.

1931: 1035

SOLL ja Co. KIRJASTUS KILTSIS 1931. A.

A. II. 1926.

Artur Traksis

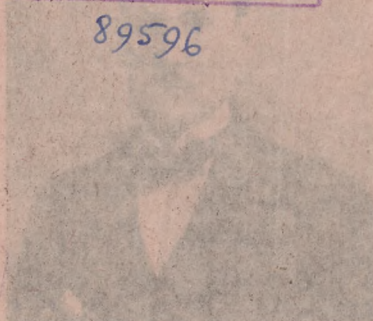
12 aastase õrilegevuse

1926. II. 1926.

ENSV TA Fr. H. Krutzwaldi nim.
Kirjandusmuuseumi

Arhiivraamatukogu

89596

1926. II. 1926.

SOOL J. Co. KIRJASTUS KILTS 1926. A.

Ärisõpradele.

Minu 15 aastase äritegevuse juubeli puhul loen oma meeldivaks kohustuseks tänada oma laialdast kaubatarvitajaskonda näidatud usalduse ja lugupidamise eest.

15 aastat äritegevuses on küllalt pikk aeg, et kogeneda selle alaga põhjalikult. Olen püüdnud luua sidemeid ja kontakte vaid firmadega, millistelt võin saada eranditult ainult kõige väärtuslikumaid kaupe. Tingituna sellest minu äri ostjaskond ja läbimüük on järjekindlalt suurenenud. Usun, et ka edaspidi võib minu äri sama edukalt ja produktiivselt oma tegevust jätkata.

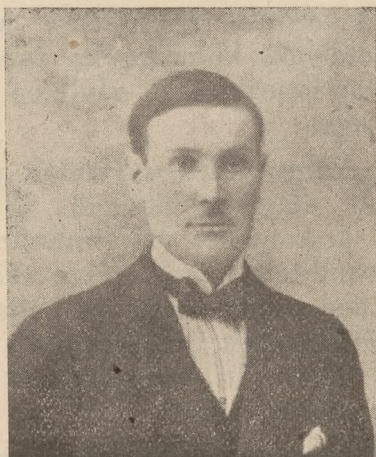
Minu püüdmine saab ka tulevikus oma austatud kaubatarvitajaid ja ärisõpru õiglaselt ja ausalt teenida ja alati kõige väärtuslikumaid kaupe mõõdukate hindadega müüa.

Kiltsis, mail 1931

Artur Traks.

Tagasivaade.

Käesoleval aastal Artur Traks pühitseb oma 40. a. sünnipäeva ja 15. a. äritegevuse juubelit. Selle kahekordse tähtaasta puhul on tarvilik, et meeletuletada üksikuid episoodide nii paljude lugu- pidamise võitnud ärimähe möödunud elust.

Artur Traks sündis 1891. aastal Rakkes põllu- mehe pojana. Kasvas üles kodukohas. Tolleaegse- tes oludes traditsiooniliseks saanud väljarändamine Venemaale, kiskus endaga kaasa ka A. Traksi selle parimas meheas. Laialdasel Venemaal mitmesu- gustel aladel teotsedes, lõpeks A. Traks siirdus ärialale, avades 1916. aastal omaette äri Peterburis. Lühikese aja jooksul A. Traks suutis end täiel määral maksma panna kohalikus eesti seltskonnas.

Muuhulgas ta, eriti aktiivselt tegutses Peterburi Eesti Spordiselts „Kalevis“, edustades seltsi tegevust nõu ja jõuga. 1918. a. Artur Traks lõpetas äritegevuse Peterburis, pidades segaste aegade tõttu paremaks tagasituleku kodumaale. 1919. a. ta asus Rakke Tarvitajateühisuses ärijuhi kohale. Püsid sellel kohal 4 aastat (1919. a.—1923. a.) jubilar suutis oma ärimeheliku võluvuse ja vastutulelikkusega võita laialdase lugupidamise.

Ärijuhiks olemise ajal A. Traks oli abiellunud, ning tas ärkas endistest aegadest säilinud tung iseseisva äripidamise rajamiseks. Mõte sai teoks ning A. Traks kauples iseseisvana kolm aastat Salla-Tammikus ja kuni 1927. a. Salla-Kärus. Perekonnanimesena A. Traks tundis tungivat vajadust kindla kodu loomiseks. Tahteküllase inimesena ta ei kohkunud tagasi eelarvamistest ning asus 1927. a. maja ehitamisele Kiltsi.

Asumist Kiltsi tuleb vaadata kui pöördepunkti Artur Traksi elus. Senisest pinnakatsumisest ja umbropsu rabamisest tuli loobuda, aset andes sihikindlale ja edurikkale tööle. Maja valmides, mis stiilsemaks ja kenamaks Kiltsi alevikus, A. Traks asus jätkama oma kaubanduslikku tegevust. Jga algus on raske, nii ka seekord. Ostjaskond oli väike ning raskete aegade tõttu selle ostujõud minimaalne. Kuid Artur Traks oma suure äriinimese talendiga ei jäänud ka siin hätta. Rõhku pannes peamiselt kauba heale kvaliteedile ta äri läbimüük on näidanud järjekindlat tõusu. Seistes äriühendustes paljude suurfirmade esindustega, ta ainult head ja kõrgeväärtuslikku kaupa püüab hoida ladudes. Loomulikult

halva kauba pealt teenitav protsent on palju suurem, kuid Artur Traksil on rahva huvid tähtsamad kui enesekasu ning see on põhjuseks, mis on loonud talle laialdase rahva poolehoidu. A. Traksi äri on alati püüdnud olla ärarippumatu hindade määramises teistest äridest. Täie õigusega võib lugeda pigem ainuüksi A. Traksi äri hindademäärajaks Kiltsis.

Käesoleval aastal, mil 4 aastat saab täis asumisest Kiltsis, juubilar võib täie rahuldusega tagasi vaadata tehtud tööle. Päävõit, ostjaskonna usaldus, on saavutatud, ning Artur Traks võib jätkata oma kaubanduslikku tegevust märksa kergema meelega.

Kahtlemata A. Traksi rohkearvuline ärisõprade pere ühineb hüüdega, mis ergutab lugupeetud äri-meest jätkama senist edurikast tegevust :

„Jõudu ja palju aastaid õnnelikuks ja edurikkaks äritegevuseks !“

Ärisõber.

„Vanalepa“ Villemi suur saladus.

Ega seda maad „Kõrgemäe“ ja „Vanalepa“ vahel polnud palju, vast sammu nelikümmend, kuid talud üksteisest nagu olid isoleeritud. „Kõrgemäel“ mingeid suhteid ei peetud „Vanalepaga“, samuti „Vanalepal“ midagi ei tahetud teada „Kõrgemäest“. Elati kummalgi pool omaette, ärarippumata üksteisest. Et see kõik nii oli võimalik, selles mängis tähtsat rolli eestlastele omane kadedus ja jonn. „Kõrgemäe“ Kaarel kuidagi ei võinud sallida, et ta naaber Villem elas paremini kui tema. Kaarel püüdis küll olla kokkuhoidlik, iga asja peale võimalikult vähe kulutades raha, kuid sellegi peale vaatatamata tal nii mitmedki asjad jäid muretsemata, millised hankis omale „Vanalepa“ Villem. Küll püüdis Kaarel tähelepanelikult jälgida oma naabri majanduslikku „virtšafti“, kuid kuidagi ta ei jõudnud otsusele, millised olid seal edu põhjused.

Kuid mida kauem Kaarel asja uuris, seda enam tal sai selgeks, et „Vanalepa“ Villemit lihtsalt rohkem õnnistab saatus. Eks olnud mõlematel naabritel küll ühesugused põllud, ühevõrdselt väetatud, kuid ikka pidi „Vanalepa“ põldusid ehtima lopsakam taimestik kui „Kõrgemäe“ omadel. Ostis „Vanalepa“ Villem oma pojale jalgratta, ei tahtnud Kaarel alla jääda ja soetas oma tütrele samasuguse riistapuu, õnnelik olles, et suutis selle muretseda ennekuulmata odavalt. Kuid Kaarli ostetud ratas lagunes peagi sõidukõlbmatuks, sel'al kui Villemi ost ei olnud

suutnud veel roostetadagi. Samuti oli lugu ka igasuguse riietuse, jalanõude ja muu kehakatetega, millised Kaarli perel tulid tihemini uuendada kui naabrimehe omal. Viljakoristamise aegadel Kaarlit jälgis üks viperus teise kukil. Kas lakkas niidumasin lõikamast, viljapeksumasin töötamast või ükskõik mis, kuid äpardusi pidi olema, sel ajal kui naabri Villemi põldudel läks kõik ilma takistusteta. Kaarel kirus, vandus, tunnistas Villemi kuradi kannupoisiks, kuna väga kahtlasena näis naabrimehe õnn. Kuid Villemit kõik need kahtlustused ei takistanud vilja-saagist saada hoopis suuremat summat kui suutis seda Kaarel hankida oma produktidest.

Nii oli kestnud mitmeid aastaid. Rasked majanduslikud ajad murdsid lõppude-lõpuks „Kõrgemäe“ Kaarli eneseuhkuse. Kehvus kippus vägisi talusse ning Kaarel otsustas otsida sõprust naabri Villemiga. Juhuslikud jututegemised olid teerajajaks ning lõpeks viinaliitri taga kinnitati oma heanaaberlik vahekord. „Kõrgemäe“ ja „Vanalepa“ peremehed said headeks sõpradeks ja kui ükskord hiljem Kaarel päris Villemilt selle edu saladust, vastas see elutargalt :

„Parempant edu saavutamiseks on osta kõik oma tarbed, viljaseemned ja tööriistad Kiltst, A. Traksi kauplusest. Sealt ostetud kaup on alati kõrgeväärtuslik, kauakestev ja rikkiminemata“.

Kaarel talitas Villemi nõuande kohaselt, ja ta ei pettunud. „Kõrgemäe“ hakkas kosuma ja jõudis peagi järele oma naabrile. Juba pankroti lävel seisnud talu sai tagasi oma jõu ning Kaarel teab kellele ta selle eest võlgneb tänu : naabri Villemile ja kaup-mees A. Traksile.

Kas teate et...

... koledam mürkelajas, kohiseja madu, elutseb Brasiilias. Kohiseja mao salvamine toob silmapilkselt surma.

... Indias leidub lihasööjaid taimi, mis hädaohhtlikud ka inimestele.

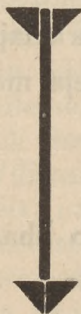
... kõige vanemaid inimesi leidub indiaanlaste hulgas. Seal pole harulduseks üle 150 a. saavutam.

... suurim meresügavus on mõõdetud Vermuuda saartest idapool. Merepõhi seal on 15 437 m (15,5 km) sügaval.

... hiina perekondades kõik toidujätised heidetakse ühte tagavarariista, kus mädanemise tagajärjel valmib hiinlaste maiusroog.

... leidub haikalu, kelle kaal on üle 20 puuda, ning kellel inimkeha on parajaks suutäieks.

Kevade- ja suvehooajaks

leiate kõige uuemaid ja moodsamaid kodumaa, Inglise ja teiste paremate välismaa vabrikute

ülrikonna-, kleidi- ja pesuriideid,
Inglis ja Rootsi vabrikute
jalgrattaid, grammofone, põllutöömashinade
ja nende osasid,

elegantseid ja moodsaid

kingi, saapaid ja kalosse,
kõiksuguseid

ehitustarbeid, majariistu, rauda ja ehteid,
kõrgeväärtuslikku ja odavat

põllurammu, seemnevilja, bensiini, petroole-
umi, igasuguseid määrdeõlisid ning

en-gros ja en-detail müügil

koloniaal- ja pudukaup

Artur Traksi kauplusest,

Kiltsis, omas majas telef. 21.

Kevade- ja suvehooajaks

kaasa kõige suuremaid ja moodsamaid kodemes, loomse
ja teiste puuvillase rõõmuse varukute

liikonna-, kleidi- ja pesurõõmuseid,
loomis ja Rootsi vabrikute
jalgrattaid, grammofoone, põllutöömasinateid
ja nende osi, seadmeid ja moodseid

kingi, seepaid ja kuloseid,
kõikvõõruseid

ehitustarvikuid, majariistu, raua ja ahelaid,
kõrgeväärtuslikke ja odavaid

põllurõõmuseid, sõidurõõmuseid, heastini, petroole-
umi, igasuguseid müürideõõmuseid ning

an-groos ja muudki müügid
koloniasid- ja pudukaupa

Artur Traksi kauplusest

Kiltala, omne majas telef. 31.